

SPARNAI

SPARNAI'19

Vilniaus licėjaus mokinių kūrybos almanachas

Nojus Šimkus

KOSMOSAS (IŠTRAUKOS)

Krenta Dievas į lovą, prislėgtas susireikšminusio paauglio minčių.

Jam tenka gyventi šį savo apgailėtiną gyvenimą, tokį pat kaip ir kitų dievų, ir kas iš to? Pagyvens, pasidžiaugs, paliūdės ir numirs. Bjauru, kvaila, menka. Bet šita mintis kvaila, o ne pats gyvenimas, pasakyčiau aš...

<...>

Prieš mane tėvuko karstas, o jame ir jis pats. Sunertose rankose negyvai siūbuoja rožančius. Taip pat mirtinai siūbuoja ir jis man.

Jis nebegyvas.

O gal dar gyvas?

Atrodo, kad krūtinė kilnojasi. Prasimerkė?

Ne.

Sujudėjo lūpos...

Ne. Jis negyvas, reik susitaikyt... Kaip?

Tai – pirma mano išvysta mirtis.

Jis gulėjo prieš mane, o už jo buvo labai ryškios lempos, dėl kurių mano akyse atsirasdavo pilkos dėmės, kurios lyg šiek tiek keitė spalvą į visus įmanomus atspalvius.

Blogiausia tai, kad negalėjau aiškiai matyti jo veido.

Tada dar buvau įtikėjęs, kad realybė priklauso man. Niekas nėjo prieš mano valią (ar bent jau aš to nepastebėjau). Savo žvilgsniu bandžiau pažadinti tėvuką. Žiūrėjau į jį ilgai, su tokiu užsispyrimu, kurio yra pilni kvailiai, savo iliuzijas pavertę tiesa.

Nepavyko.

Pradėjau šauktis Dievo.

Nepadėjo.

Nustojau šaukti. Liko tik ašaros ir keista ramybė, kuri pasižymi skausmu.

<...>

Iš lėto Dievo galvoje susiformavo Mintis, kuri netrukus užvaldė jo protą, jo valią ir Mintis panaikino kitas bjaurias mintis.

Atsistojo.

Iš pradžių buvo Mintis ir ta Mintis buvo pas Dievą.

Dievui patiko ta Mintis, o tai Minčiai patiko Dievas.

Dievas taip ja susižavėjo, kad nusprendė jai suteikti kūną, kad galėtų bendrauti vienokiu ar kitokiu būdu.

Pirmiausia paklojo tamsą, kuri veikė kaip savotiška drobė.

Tada ant tamsos pritaškė šviesos.

Taigi, gavosi kažkokia tamsiai šviesi teplionė, savotiškai primenanti abstraktųjį ekspresionizmą.

Vaikystę praleidau Netičkampyje, vien pats pavadinimas labai simboliškas – kažkoks netyčia rastas, atrastas ar atsiradęs kampas. Ten gyvenau su tėvais ir su seneliais. Prisiminimai iš ten labai šviesūs, pilni šviesos, ir tat labai keista. Įdomu, kaip taip atsitiko, kad mano atmintis paliko vien tik šviesius (turiu omeny tiesioginę prasmę šviesius – ne laimingus (nors ir tai jiems galioja), bet turinčius labai gražų apšvietimą, tokį kaip ant scenos, tokį, kad nematai žiūrovo ir tik žiūrovas mato tave) atsiminimus.

Kiekvieną saulėtą popietę tėvukas mane vesdavosi pasivaikščioti į šalia namų esantį labai mažą parką, tai buvo tiesiog viena gatvė, kuri buvo apsupta medžių, vidury kaimo, pasakodavo man apie... na, apie viską pasakodavo. Jis man pasakydavo, kaip vadinasi gėlės. Papsėdamas cigaretę, šiek tiek primerkęs savo akis, pažvelgdavo kažkur tarp medžių viršūnių ir dangaus, paleisdavo dūmą, kuris pačiomis netikėčiausiomis formomis išsiverždavo pro jo lūpas. Ranka, laikanti cigaretę, buvo dėmėta, vietomis šviesi, vietomis tamsi.

Kartą jis labai įdomiai atsisėdo. Atsisėdo ant kelmo. Aš atsistoju prieš jį. Ir taip atsitiko, kad vos ne vos sutilpau į jo šešėlį, o už jo galvos švietė saulė, sudarydama aplink jo galvą spindulių aureolę. Pats jis buvo tamsus, negalėjau įžiūrėti jo veido bruožų, negalėjau matyti ir jo drabužių, mačiau tik jo nuolat kintantį, amžiną siluetą. Priminė angelą. Nors visada man kyla tokios asociacijos, pagalvojus apie jį...

<...>

Kai mirė mano tėvukas, man visi sakė, kad aš verkiu ne dėl jo.

Aš verkiau dėl savęs.

Aš turiu pasilikti čia.

Aš daugiau jo nebepamatysiu.

Aš gyvensiu be jo, o ne jis be manęs.

Neteisinga.

Krentu Aš į lovą, prisilėgtas susireikšminusio paauglio minčių...

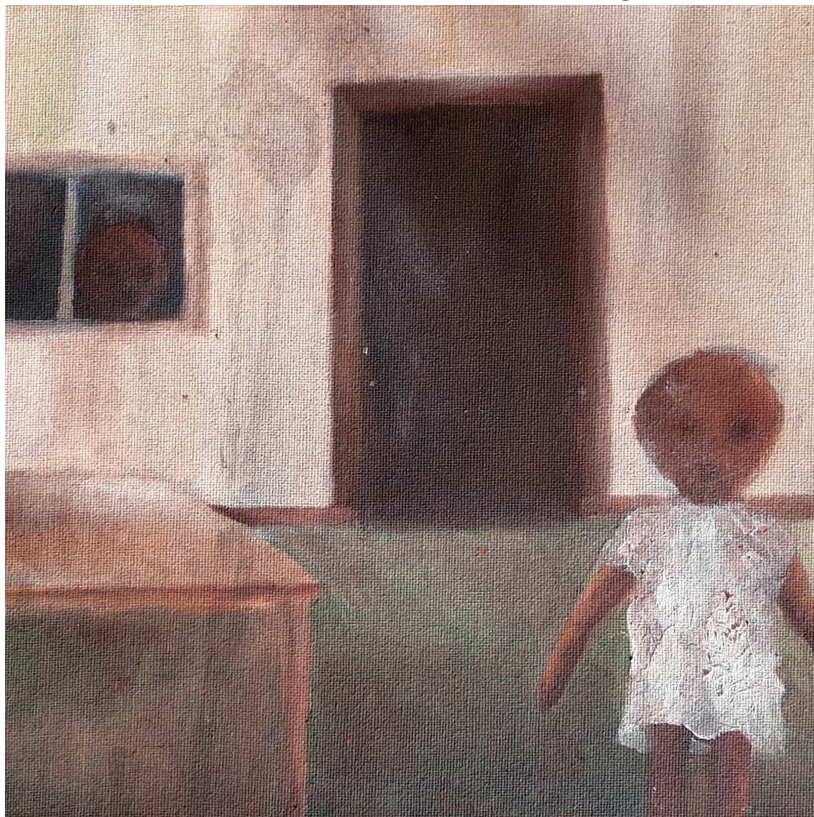
Akvilė Kitovaitė

* * *

Spektaklis buvo įdomus, tačiau kažko pritrūko.
Miesto dangus jau mėlynas, tamsesnis jis nebūna.
Palikęs salę minioje iriesi,
Ir draugas siūlo sėst į laivą, šviesos žaidžia
Upės tėkmėje.
„Įsivaizduok, kad mes Venecijoje.“
Juokiesi.

Bet nujauti, šaukiesi ne Venecijos
Ir ne brangiausio raudoniausio vyno,
Netgi ne cigarečių kvapo namuose.
Šauki tik sau ir į save, vėl ilgesys kankina.
Pačią ramiausią, laimingiausią valandą
Vėl liūdesys banguoja širdyje.
Iš liūdesio šypsaisi.

* * *

Turbūt esu ne tam laive –
Man jie visi vienodi.
„Iškelk bures!“ – sušuks kažkas,
O aš nemoku, stoviu.

Turbūt esi ne tam laive.
Visi tau kelią rodė,
O tu vis tiek rinkaisi pats.
Žvelgi į uostą, stovi.

Galbūt sėkmė, žiaurioji deivė,
Išmes į kitą krantą.
Jai visada tiek daug aukoji,
Kol ji ištiesia ranką.

Galbūt dangus praplyš audra,
Lietus suvilgys lūpas.
Namie žadėjom perkopt kalnus,
Bet priekyje – vien rūkas.

SKRAJŪNAS

Tvyrojo tyla. Lengva rūko skraistė dengė visą žemės paviršių, taip uždengdama viską, kas negražu, ir palikdama tik nekaltus gėlių žiedus, levituojančius horizonte. Levandos, žydėjo levandos. Jų aitrus kvapas gundė tave ir tavo svajingą sielą, kuri dėl sąžinės graužaties, o gal dėl jos stokos, bėgo iš gyvenimo su žmonėmis. Jau paliegęs tavo kūnas prisitraukė arčiau žvaigždžių ir, pajutęs besąlygišką norą paskęsti nežinomybėje, parkrito žemėn. Mintys, buvusios jautrios ir šviesios, tapo sudrumstos galimybių ir pasirinkimų. Kadaisė buvęs kuklus berniukas virto vaikinu, galinčiu keliauti ir pasmaugti moterį jos pačios kryželiu, kabančiu ir tykančiu nusidėjėlio rankos; vaikinu, kurio jau nebeatgrasė tėvo ranka. Tvirtas rankas jau laikydavai nebe kišenėse – sviesdavai jas į dangų ir gaudydavai debesis, paukščius ir bites, įkyrius spindulius, taip tikėdamasis atrasti naują gyvybę jose, nekaltumo nepaliestose rankose. Dangus įsiraizgydavo tavo kūne ir tu rėkdavai visiškai negailėdamas balso, kuris atsimušdavo nuo vieno kalno šlaito ir grįždavo atgal į tavo gerklę, taip priversdamas tave liautis šaukti ir užleisti vietą tylai. Ši spengė tavo ausyse, neleisdama gyventi. Tu pasileisdavai bėgti. Bėgai į miškus, kalnus, ieškojai prerijų, tikėjaisi perskristi ežerą ir, pasiekęs kitą jo krantą, atsikvėpti pavėsyje. Saulės suteikta apšvieta pabrėždavo tavo veide randus, atsiradusius iš noro būti kažkuo, tapti kur kas didesniu vienetu. Šiaurys vėjas, kaskart pūsdamas, padovanodavo tau naujų idėjų, minčių, kurios versdavo mane tavimi tikėti. Tu svajojai apie mėnulį ir jo kraterius, kurie tau priminė patirtas duobes laisvės link. Tykojai begalybės kosmose, pats norėjai būti jo dalimi. Klaidžiojai svajose ir sapnuose, o aš tik laksčiau paskui tave, vildamasi atrasti ramybę, kurios vergu norėjai būti. Tau netrukdė žmonių perspėjimai – tik papurtydavai sutaršytus plaukus ir, nepaklusnią garbaną atmetęs šalin, kildavai aukštyt.

Sakei, būsi žvaigždė be gyvenimo pabaigos.

Sakei, šviesi man iš viršaus ir rodysi kelią tolyn.

Sakei, atradęs laisvę, nieko kito nebeieškosi.

Supernova, Skrajūne, tave pražudė laisva supernova.

Ko dabar ieškosi?

Rūta Marija Birutytė

Vienas Anonimas

DANGIŠKASIS PURVAS

Išleidęs paskutinį atodūsį veidas
Žvelgia už lango gyvo žmogaus
Išdidus savo minties dievas
Nebeparagaus nežinios medaus

Pargriautas nematomos jėgos
Toliau bris savo pilką būtį
Pro narkozės nušviestus kelius jos
Į išdidžią bejausmę žūtį

Ir piemenėlis ant tvoros jam mos
Tarsi simbolis pasiklydusios lopšinės
Bejausmias sapnas iš jos sugros
Prie pamestos REM tarpinės

Kyla klausimas opus
Anapus moja ir jis išdidus

Kitas Anonimas

AS I WALK AWAY AT NIGHT

As I walk away at night
I no longer see the glimmering stars
I see the treetops with fright

But when the morning comes
I see a bird twirling in the snow
And I notice my bones
Are beginning to glow.

Urtē Lučiūnaitē

Martynas Benys

AKMENS NYKŠTUKŲ PARDAVĖJAS

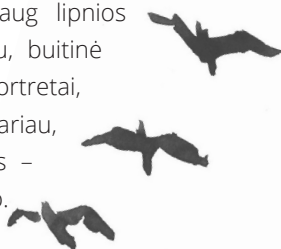
Penktadienį senelio gimtadienis. Kažkaip gaila, nežinau, kiek jam tiksliai metų, bet aštuoniasdešimt nebus. Mama dar ne taip ruošėsi, nors ir dabar visai keista. Nusprendė, jog reikia dovanos. Paskutinius keletą metų senelį matau tik per gimtadienius, bet nesvarbu, ar šventė man, ar jam, su dovanom likdavau aš. Aišku, mes kažkada šitą tvarką patvirtinom praktiškai oficialiai – vakare pasilikom prie židinio dviese – pakikeno, pasiskundė, kad Vilnius jam niekad nepatiko, vairuot jau tingi ir atvažiuavęs neturi ką veikti, o mums jį už svečių laikyt irgi nepatogu, visi gi užsiėmę. Mes vienas kitą gerai suprantam, užsitenkam ir su pora kartų per metus. Tėvai atsinaujina duomenis, kaip gyvena suvaikėjęs, mes su seneliu apsikeičiam apie juos pačius. Kolegiški, bičiuliški abipusio supratimo santykiai. Senelis kasmet lyg ir nepasikeitęs nuo pernai metų, bet prieš penkerius atrodė kitaip. Rankos jau visai sudiržusios, slampinėja lėčiau, bet pilnai savarankiškas. Ir iki šiol nei dėmelės, nenuplikęs, visas plaukuotas, gražus. Tik kitaip. Simpatiškas. Dovanom, nors dar ir nebūna stipriai įvasaroję, gaunam pirmo medaus, o prieš rudenį visą, kuris nebetelpa į jo lentynas. Namie lentynos irgi ribotos, tad medaus kelias per ofisą keliauja pas bendradarbes, grįžta užsienietiškom banderolėm. Bet seneliui natūriniai mainai greičiausiai ne jokia paslaptis. Bitininkauja „nuo tada, kai išmoko pats nubėgti iki avilių“. Nuo tada, kai aš išmokau pats nubėgti nuo avilių, prie jų buvau vienu kartu per daug. Tai kokius tris išvis. Pamenu tik vieną kartą, kai senelį dirbantį mačiau iš arti. Barzdoj vietoj amžinai šelmiškų dantų paliko tik vaikiškai iš susikaupimo paspaustas liežuvis. Jo lėti ir grakštūs judesiai, avilio ūžesys ir kvapas mažo vaiko smegenims buvo neįkandamas uždaviny. Pasijaučiau užburtas, nors sąmoningas lyg šiandien. Tam keistam kombinezonui, apsuptas bičių, po skylėtu lapijos šešėliu vakaro kaitroj senelis priminė šventąjį. Vabzdžiai, sukantys tik pačiai gamtai suprantamas, prigimtines formas aplink jį, atrodė kaip mažos planetos, skriejančios aplink seną, pasaulį palengva konstruojantį Dievą. Šito kosminio modelio, žmogaus, laikančio verdančią gyvybę savo rankose, valdančio gamtą su marmuro ramybe ir išmanymu veide, įspūdis mane aplanko iki šiol. Bet šiai dienai džiaugiuosi, kad medus ir be mano pagalbos stoja ant stalo. Pats senelis dovanų nepriimdavo ir seniai apie tai nebuvo šnekėta. Bet reikalai tokie, kad šiemet reikia skulptūros sodui. Senelis baisingai mėgsta matrioškas, gal kokią moterą pastatyti, nebus per anksti.

Aiškliai pasiėmiau per daug pinigų. Klasikinis nervas, lyg kiekviena klastūniška pora akių nujaustų, jog tie banknotai šią sekundę mano kišenėje yra pažeidžiamesni nei bet kada anksčiau. Užtektų pakankamai grėsmingai atrodyt ir priartėt per ginklo atstumą. Net nereiktų padoraus ginklo, velniams peilis ar kas, riebių žirklių pakaktų, viskas. Bent tiek ramu, kad namų slenkstis už pusės kilometro, o susitikti žmogų sodų bendrijos keleliuose nėra taip lengva. Reikia pripažinti, čia gąsdinančiai saugu ir neįdomu. Sodų pakraščiai primena elementarų kaimą, kiekvienas dirvožemio centimetras užimtas augalo. Tvoros, malonūs šunys, iki galo nesutvarkyti kiemai, šeimos, marazmininkės. Viešajai institucijai artimiausias objektas – surūdiję vandens bokštai. Kraštinės gatvės žvyrinės, leidžiasi į mišką. Kad neužsiknisčiau, įsivaizduoju šitai kaip žaidimą. Gerbiama dovanotoja susitarė dėl susitikimo, išsakė savo viziją, įsidėmėjo informaciją, paskyrė finansus ir sėkmingai užėmė save darbu. Todėl tyrinėju kiemus ir ieškau vienintelio užtikrinto skiriamąjo ženklo – senos šeimyninės mašinos su lėkšta reklama. Storos baltos raidės, neproporcingai mažas telefono numeris, „SODO FIGŪROS IR PUOŠMENOS“. Mačiau ją lygiai vieną kartą, bet nesumaišyčiau. Prieš porą mėnesių sustojom prie šviesoforo greta. Pačiai mamai užkliuvo reklama. „Žiūrėk, koks... akmeninių nykštukų pardavėjas“. Už vairo sėdėjo diedas. Sulinkęs, abiem rankom įsikibęs vairą, piktas. Kaukolė lyg suplota per viršugalvį, žili ūsai užgulę į priekį atkištas lūpas per viršų, siekia kur kas toliau nei nosis, natūrali tonzūra, sausos, itemptos, nemirksinčios akys. Atrodė, jog jis čia pat prie vairo numirė nuo to, kaip labai jį užkniso, kad nemirė iki šiol. Būtų juokinga, jei nebaugintų įtikinamumas. Pasirodo, sodo figūros rankų darbo, ruošiamos ir pagal užsakymą atvežamos prie durų. Keramikos ir, svarbiausia, medis. Dar gyvena tuose pačiuose soduose – tobula.

Mašiną radau greičiau nei galvojau. Kiemas nuožulnus, mažas ir kvadratinis. Įprastas šaligatvinių kvadratinų plytelių takas. Beveik visas perimetras apsodintas peraugusiomis tujomis, todėl sklypas tamsus net birželio pradžios dieną. Jei ir turėtum gyvų kaimynų, per tokius miškinus nepastebėtum, kaip jie pastatytų dangoraižį. Prie medinio namo juokingai pristatytas šviesių, kalkingų plytų priestatas su didelėmis durimis. Primena garažą, bet mašiną laiko lauke. Nenoriai nulindau į kiemą, tako gale pabeldžiau į duris. Kol atidarė, pastebėjau pjuvenų likučius nepjautoj žolėj ir tai, kas liko iš tvenkinuko. Atidarė, žinoma, nesusiprato, su kuo šneka, pasiaiškinau. Į vidų pakvietė visai maloniai. Namų vidus priminė medinės kaimo sodybas, nuomojamas jaunimo vakarėliams. Nuo stiprių geltonų lempučių

atrodė, jog lauko šviesa iš kiemo pavogta ir perpilta į vidų. Nespėjau rankioti visų detalių aplink. Buvo šilta, kvepėjo pirtimi. Senis pasiūlė prisėsti į didelę medinę kėdę, kurią akivaizdžiai irgi padarė pats. Veidas lygiai toks pat pertemptas, gal net plačiau atvertos akys, bet, regis, iškart išmokau tai ignoruoti. „Papaišiau variantų, parodysiu, išsirinksit. Užkaisiu vandens“. Daug diskutuoti akivaizdžiai nenorėjo. Tik dabar pradėjau fiksuoti visas detales. Panašu, kad namai ir darbo studija čia ribas prarado seniai. Kiekviena atbraila, kampas ir lentyna buvo apstatyti dirbiniais. Ant sienos kabėjo griozdiškas medinis ratas. Kaip mama ir spėjo – nykštukai. Moliniai, ryškiai spalvoti, pristatyti kur tik telpa. Visi unikalūs, bet be išimčių kvatojantys. Man mirgėjo akyse. Iš viso galėjai suskaičiuot septynis stalus, kurių tik vienas valgymui, teatrališkai primėtyta įrankių. Virtuvėj prieš langą malėsi tūkstantis musių. Vienas kampas toliau nuo jos, aiškus daiktas, paskirtas molio darbams. Koridorių stovėjo lakuotų žmogaus ūgio koplytstulpių. „Aš ne muzikos žmogus, kažką radijo įjungsiu“. Pasigirdo žaismingas, gyvas džiazas. Neradau, kur ramiai padėti akis. Atrodė, kad visas interjeras pilnas mažų gyvių ir švenčia. Net krūva identiškų medinių gandrų, sustatytų į kampą kaip skėčiai. Išpyliau kažkokį nevykusį klausimą: „Taip, viską daro pats, bet niekas nebeperka. Dirba dėl savęs“. Negalėjau patikėt, koks karnavalas vyko aplinkui. Kaukės, paukščiai ir nesibaigiantys išsiviepę žmogėnai. Rodėsi, lyg nykštukai buvo sustabdyti vidury įtempto, nepadoriai linksmo šokio pagal džiazą, kurį iki dabar pliekė musių spiečius. Įsivaizdavau, kaip tūkstančius valandų darbo senio galvoje skambėjo ta pati tvirktelėjusi melodija, kol jis kambarį pripildė šitais šokėjais. Paklausiau, kur tualetas. „Ten, koridorių, durys su kryžiu“. Kaip apgirtęs, su šypsena, nuvariau į koridorių ir nedaug galvodamas atidariau vienas iš dviejų durų. Matyt, be kryžiaus. Pataikiau į garažėlį, kuriame šventė tęsėsi tamsoje. Daugiau saulę vaizduojančių koplytstulpių, šeimyna medinių arkliukų, pelėdos. Tie patys nykštukai, sukrauti į dėžes. Pora geros šuns būdos dydžio žvengia pavieniui. Dar pora stalų, lempų gaubtai. Molinė figūra atvira nugara. Spalvoti laideliai, kažkas panašaus į baterijas, daug lipnios juostos, išardytas laikrodis, talpa su keistu skysčiu, buitinė chemija, sidabro spalvos pakeliai. Ūsuotų vyrų portretai, keistai panašūs į nykštukus, ant sienos. Duris uždariau, apsigrėžiau. Užpylinėjo arbatą. Akys vis tos pačios – neišduotų nei gyvybės, nei lavono. Nepastebėjo.

Rusnė Dragūnevičiūtė

Ūla Žiūraitė

Liucija Vaicenavičiūtė

vis galvojau, kad gyvensiu vėliau,
kad tikėsiu vėliau,
kad mylėsiu vėliau,
kad žinosiu vėliau,
kad būsiu vėliau,
kad numirsiu
vėliau.

ir
tada
vėliau
miriau,
nes tai buvo anksčiau.

manyje
suskilo buvusi žemė
į septynis žemynus
susaistytus
nenutildyto
virpančio balso
stygomis

ant stygų suvertos
gintaro ašaros
su įspaudais
mylinčių delnų
pirštų antspaudų

man skamba
stygos apie amžinybę
kad viskas laikinai amžina

o aš amžinai laikina

Erika Narkevičiutė

101 BIRŽELĮ

Em G
Galbūt ten, kur saulė švytės kitu kampu
C D
Dangus vėl virs žydru ir lietaus nekaltinsim dėl ašarų savų,
Em G
Galbūt, jei mūsų tikslo neužstos dangoraižiai,
C D
Ar nebebus kitų? Nuspręsim pradėt gyvenimą iš pradžių.

Aš nežinojau ir tu nesakei, to filmuose nerodė, ne tie maršrutai ar keliai,
Varnai išskrido, diena pasibaigė...
Šimtas pirmą birželį vakare
Mes atsibusim su gitaromis rankose
Ir mes dainuosim, dainuosim užmiršdami kas buvo praeityje.

Šimtas pirmą rugpjūtį galbūt ryte.
Tiksliai neprisimenu, tai buvo kažkada.
Aš palikau save, bet sutikau tave...

Tai buvo be proto trumpa naktis;
Tai buvo be galo ilga diena;
Tai buvo be proto trumpa naktis;
Tai buvo be galo ilga diena...

Galbūt ten, kur pietų vėjas į mus pūs
Ir šnabždės dainų žodžius, o mums liks tik svarstyt: "Iš kur tas deja vu?"
Gal kada nors, kai laužas vėl užges
ir nieks mūsų neris toj pasakoj, paslėptoj tarp vasaros naktų.
Aš negalvojau ir tu nemąstei, to knygoje nerašė, bet ending'ą tu parašei.
Balandžiai sugrįžo, naktis pasibaigė...

Šimtas pirmą birželį vakare
Mes atsibusim su gitaromis rankose
Ir mes dainuosim, dainuosim užmiršdami kas buvo praeityje.

Šimtas pirmą rugpjūtį galbūt ryte.
Tiksliai neprisimenu, tai buvo kažkada
Aš palikau save, bet sutikau tave

Tai buvo be proto trumpa naktis;
Tai buvo be galo ilga diena;
Tai buvo be proto trumpa naktis;
Tai buvo be galo ilga diena...

Tai buvo be galo ilga diena.

Martyna Kemeklytė

Karolis Gritėnas

1 –Sėdžiu kėdėje, šiek tiek dreba kojos. Sutelkiu visas jėgas ir užsidedu šalimą. Dar pora minučių ir bus per vėlu ką nors keisti. Artėjantis naujas tarpsnis jaudina, ilgai apie tai svajoju ir to siekiu. Bet ar sugebėsiu išverti tą neapimamą, nepažįstamą erdvę? Išgirstu skvarbų, tvirtą balsą – greičiausiai tai skaičiavimas iki pakilimo. Greitai šaižų burzgėjimą papildo kratymas bei sūpavimas į visas puses. Pagaliau raketa pradeda kilti! Visa ši veiksmų virtinė glosto mažą gumuliuką pilve, kuris savo ruožtu mane užtvindo vien tik palaima ir niekuo kitu. Deja, staiga variklis sustoja, kažkokia išorinė jėga ima mane vienintelį intensyviai kratyti ir tik atsklinda garsas:

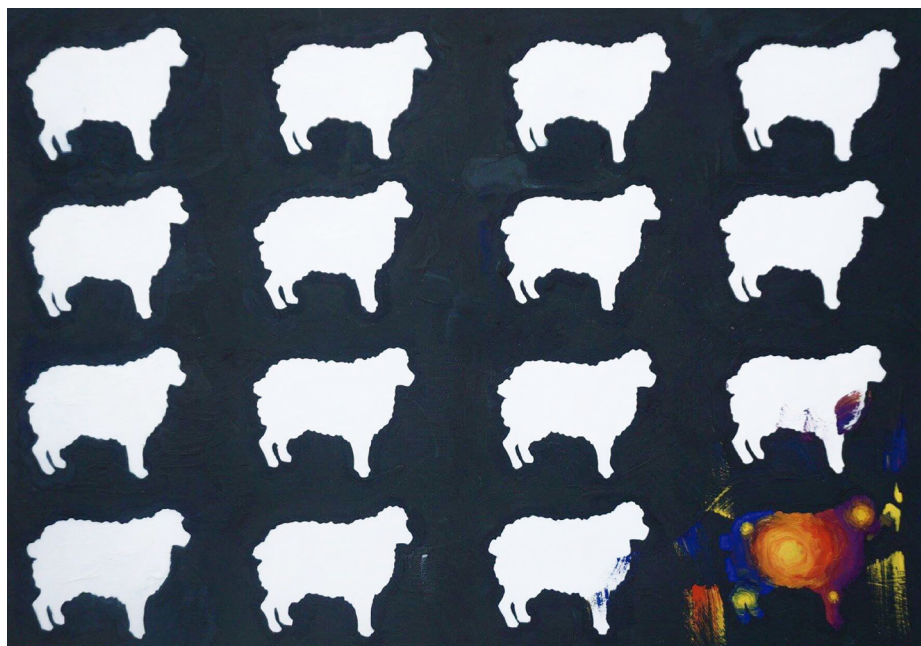
2 – Aš žinau, kad esu labai silpnas. Man trūksta dažnai valios, negaliu susivaldyti. Todėl prašau, pagelbėk, sustiprink ir apsaugok mane, nes tik Tavimi tiek pasitikiu ir tik Tu tai gali padaryti. Dėkoju, kad iki šiol, buvai šalia, kai reikėjo. Tikiuosi, atleisi už mano klystkélius ir paremsi mane, kai sieksiu tikslų, padėsi skleisti meilę ir gailestingumą.

– ...

3– Mes mažai pažįstami: gal kelis kartus susitiko mūsų akys. Prisimenu jas, taip pat tavo plaukus, veidą, lūpas – nubėga šiurpuliukai per odą. Kartais net nesąmoningai ieškau tavęs minioje. Ir randu. Matau tave šokių aikštelėje ar kur kitur ir aš noriu varžytis visai tau to nežinant, taip pažinti tave. Man to užtenka: pajuntu nežinomą, iš vidaus kylančią palaimą. Greičiausiai dėl adrenalino kraujas pradeda greičiau tekėti mano kraujagyslėmis, mano pirštų galiukai pulsuoti, kvėpavimas greitėti. Bet viską sustabdu, išjungiu. Taip pat apsimečiau pasitikinčiu savimi – man niekas nerūpi. Ir taip apsidžiaugiu sukrutant tavo lūpoms:

– Labas.

Erika Narkevičiūtė

APIE JĄ IR PAVASARĮ

Prieš pradėdama šį pasakojimą privalau grįžti keliais tūkstančiais metų atgal, gal net ir į dar ankstesnius laikus: į susikūrimą, į Motiną, į kosmosą, į Dievą.

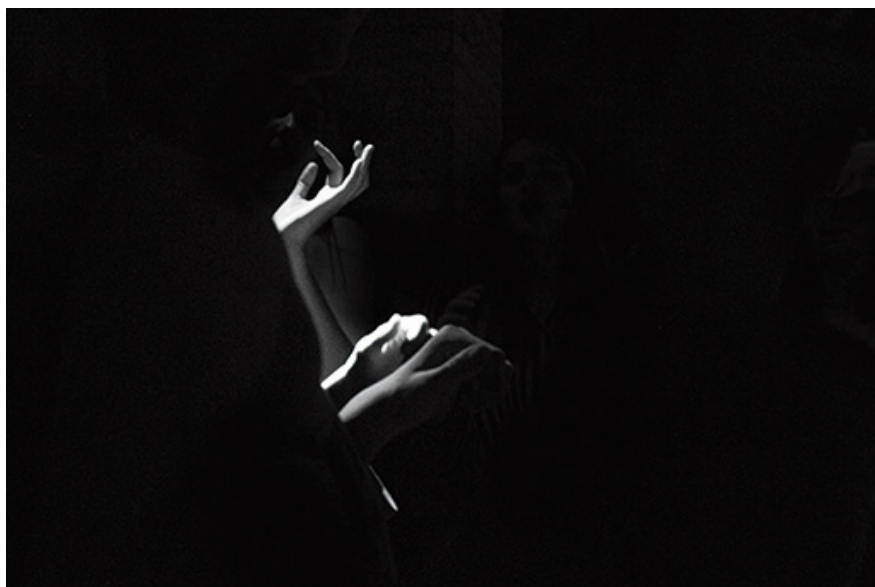
Grįžtu į savo genezės tolius. Čia susikuria gyvybė, iš prigimties gera, nors dažniausiai – gyvuliška, bjauri, primityvi. Ji gali būti dora, tačiau turi ir ydų, be to, ji niekada neatvirauja ir visavertiškai savęs suprasti neleidžia nei kitam, nei sau. Ši gyvybė užpildo kūną, kuriame susitinka ir susimaišo skirtingos materijos ir du skirtingi pasauliai: šviesusis ir tamsusis. Į kūną įspįsta dalelė Dievo ir paverčia kūne tyrančią gyvybę chaosu. Šios gyvybės vardas – Žmogus.

Žmoguje slypinti Dievo dalis leidžia žmogui atrasti savyje Kūrėją. Tai atradęs jis susikuria sau pasaulį, patalpina jame liūdesį ir dedikuoja savo gyvenimą to vidinio, dieviško chaoso išnarpliojimui. Ir retas, kuriam pavyksta tą chaosą sustyguoti, šitaip atsiplėšia nuo savo žvėriškos kilmės, o liūdesys lieka vieninteliu Žmogaus ir jo prigimties saitų.

Ji priklausė prie pastarųjų ir vien savo esybe neigė šimtmečių filosofijas. Jos vidinis chaosas buvo Jos mūza, o Ji pati – keistai pažįstama, bet taip pat man, vulgariam ir iš prigimties žemiškam primatui, visiškai nepasiekiamą ir nesuprantamą. Mes buvome dvi visiškai skirtingos būtybės: ji – skrajūnė, svajotoja su dangun užversta galva ir aš – tas, kuris nesugeba nuo žemės pakelti akių.

Tačiau Ji dažnai liūdėjo ir taip darėsi vis panašesnė į mane. Jos šviesias akis neretai pasiglemždavo ir užgoždavo abuojas liūdesys; tais momentais Ji atrasdavo prieglobstį maniškėje, taip pat liūdesiui giminingoje sielos ligoje. Tais momentais mumyse į bendrą kūną ir bendrą, dievišką chaosą susijungdavo tie du pasauliai: šviesusis ir tamsusis.

Tais momentais Jos rankos apglėbdavo mane kaip motina apglėbia kūdikį, kaip sesuo apglėbia brolį, kaip moteris apglėbia mylimąjį ir mūsų mintys sueidavo į bendrą kosmosą. Tada mūsų sielos bent trumpam tapdavo lygiavertės.

Ugnė Baradinskaitė

Aš grįžtu į dabartį ir žvelgiu į Ją rymančią prie lango, už kurio – gegužės spalvomis nutapytas dangus. Jos veidą glosto spinduliai. Įdūrusi akis į brizo blaškomą krūmą ji ima ir nusišypso – staiga Joje pražysta pavasaris. Aš žiūriu pro ją, pro storą stiklą, pro medžių viršūnes ir pro debesis. Ji jau nebeliūdi, o mano sieloje prisikelia daug metų tylėjęs, neprijaukintas, mane ir save patį puolantis bei galiausiai sunaikinantis žvėris.

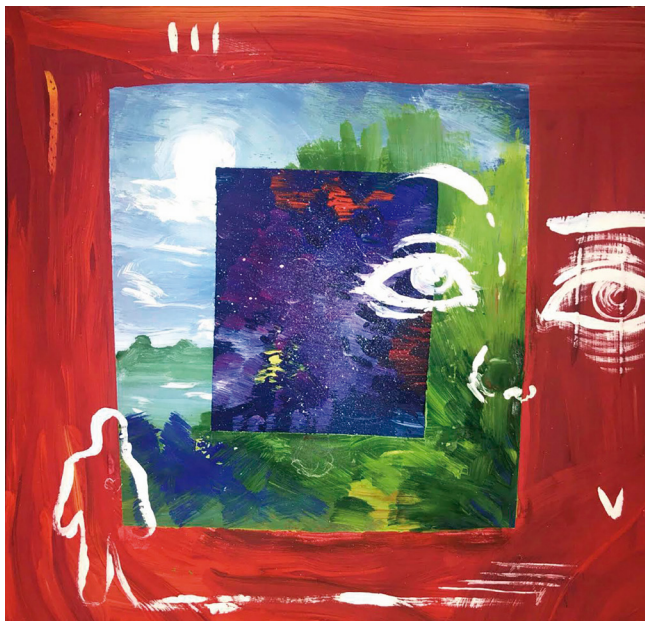
Eglė Matulevičiūtė

Aš žiūriu pro langą, pro savo stebuklingą langą, kuris kiekvieną pavasarį nutapo milijonus spalvomis liepsnojančių saulėlydžių. Ant palangės gėlės: geltona, tuoj pražysianti raudona, sudžiūvusi purpurinė ir ta kita, kurios lapeliai nuleipsta, jeigu nepipili trilijono litrų vandens. Ir citrina. O už stiklo mėlynas oras apgaubęs pasaulį. Sodri, apčiuopiama spalva glosto narveliuose uždarytus žiburėlius ir trina kontūrus nuo trys dešimtys metų pasaulio, nes čia tik paveikslas, kurio dažai nuo laiko tamsėja, tamsėja – atsargiai, po penkių minučių viskas išnyks. Po penkių minučių nieko nieko neliks. Net mirties. Tik raudonas obuolys, padėtas ant palangės Snieguolei. Ji susigundys, juk obuolio net leva negalėjo atsisakyti. Po trijų minučių dar matyti naktinė Mėlyna. Žiburėliai blaškosi savo vienutėse – jie bijo. O kas bus, jei daugiau niekadoms nieko nebebus? Mano langas juda, jį daužo sukeltas vėjas, jie bando ištrūkti, lange, ar atlaikysis?

Dar viena minutė prarijo horizontą, liepsnelės skęsta. Skęsta, skęsta, traukia Mėlyną ten, kur turėtų būti plaučiai. Liko trisdešimt sekundžių išgelbėti paveikslą, ar yra savanorių?

Laikas baigėsi.
Obuolys triumfuoja.

DABAR

siaučia uraganai
ir blaško nuo vieno prie kito
nuo vieno
prie kito

plaukai pasišiaušę
akių vandenynuose
drumzlės sukilusios
aš čia

aš ten
ir stumia vėjas
link bedugnės tuoj

nukrisiu
nuskrisiu?

Guoda Trinkūnaitė

KAŽKAS GRAŽAUS

G7 C#dim Cm
O buvo kažkas gražaus vakar vakare,

G7
Bet dabar pažiūrėk dienos šviesoje.

C#dim Cm
Buvo kažkas gražaus vakare,

G7
Geriau nebebūtų tai šalia.

C#dim Cm
O buvo kažkas gražaus vakar vakare,

G7
Bet dabar dienos šviesoje.

C#dim Cm
Buvo kažkas gražaus vakare,

G7 C#dim Cm
Dabar tegaliu pasakyti: o ne, o ne-e-e,

G7 C#dim Cm
Galiu pasakyti: o ne, o ne-e-e.

G7 G5 Gsus4
Susisukus aukštai,

G7 G5 Gsus4
Išsigandus ir plunksnas nudažius pilkai,
Tupi varna aukštai,
Nors aplink ją blizgantys daiktai.

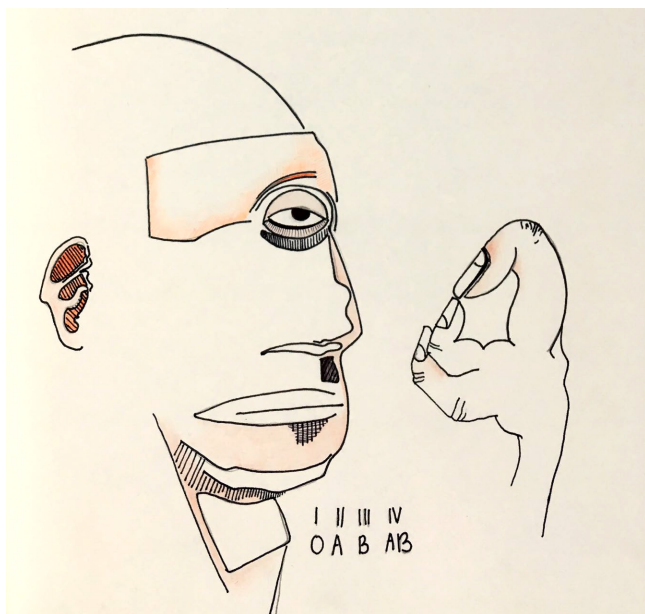
G7 G5 Gsus4
Ką daryt, jei jau nėra, kur eiti, jau nėra, kur skisti, jau viskas matyta?
Ką daryt, jei tau vakar sakytą, bet šiandien girdėta, dabar jau pasenė?
Ar tikrai nebėra ko tikėtis, jau viskas atrasta, tau rankoj paduota?
Aš tikrai dar tikiuosi ieškoti, viliuosi surasti.

G7 G5 Gsus4 G
Kažkaip išsibarstę vilkai susirinko ir vėl papietauti skaniai,
Kažkaip nusitvieskus rausvai, susigėdai ir vėl nusileidai žemai,
Kasdien nors truputį daugiau, nors truputį ilgiau, pasilik dar ilgiau.
Ir vėl nusileidai žemai, kam lenkies taip didžiai, kas tie tavo dievai?

O buvo kažkas gražaus vakar vakare,
 Bet dabar pažiūrēk dienos šviesoje.
 Buvo kažkas gražaus vakare.
 O buvo kažkas gražaus vakar vakare,
 Bet dabar pažiūrēk dienos šviesoje.
 Buvo kažkas gražaus vakare,
 Dabar tegaliu pasakyti: o ne, o ne-e-e,
 Galiu pasakyti: o ne, o ne-e-e.

G7 C#dim
 Kažkas anądien pasakē nebēk

Cm G7 C#dim
 Ir šīandien supratau, kad nēra kur skubēt,
 Cm
 Nēra kur skubēt.

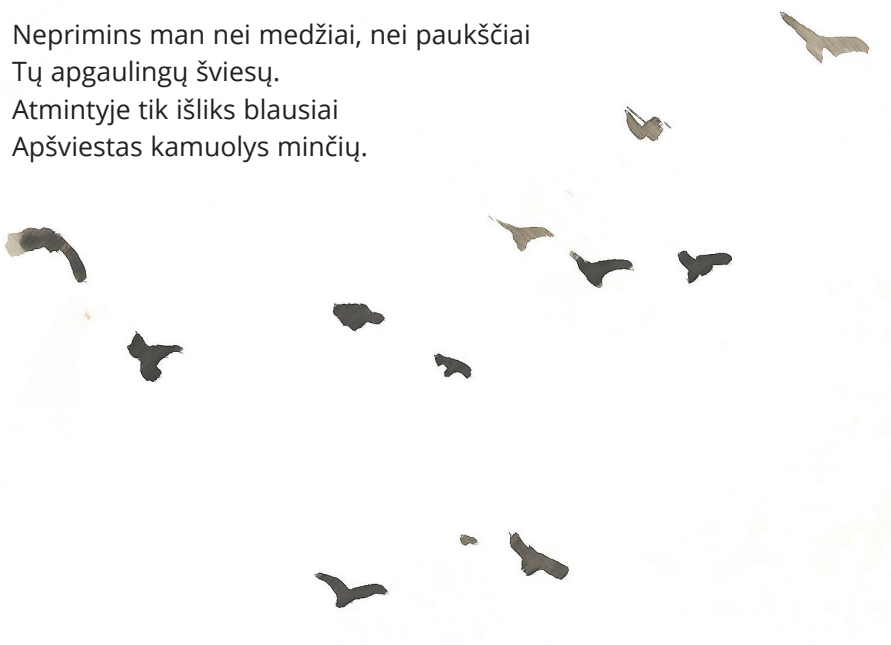
NESUSTABDYSI

Skrenda kaip vėjas mintis,
Ją pasiglemžia rausvoji naktis.
Tik miesto naktis ne juoda,
Bado man šviesos akis.

Išbes, išlukštens mano
Kepalą, juodąjį, patrauks raidėmis.
Nors važiuojant per miestą tie žodžiai vis kis,
Reikšmes jie ilsėtis paliks.

Bet sukasi, neriasi,
Kyla ir lūžta
Šlykščioji banga.
Nutraukusi brangųjį siūlą,
Dingsta staiga.

Neprimins man nei medžiai, nei paukščiai
Tų apgaulingų šviesų.
Atmintyje tik išliks blausiai
Apšviestas kamuolys minčių.

HIEROGLIFAS

Skelia ugnį nakties žibintas,
O aš jaučiuosi lyg oloje prirakintas.
Jaukumo ir tamsos paakintas kasnakt,
Mėnulio šviesos vėl pasiilgau.

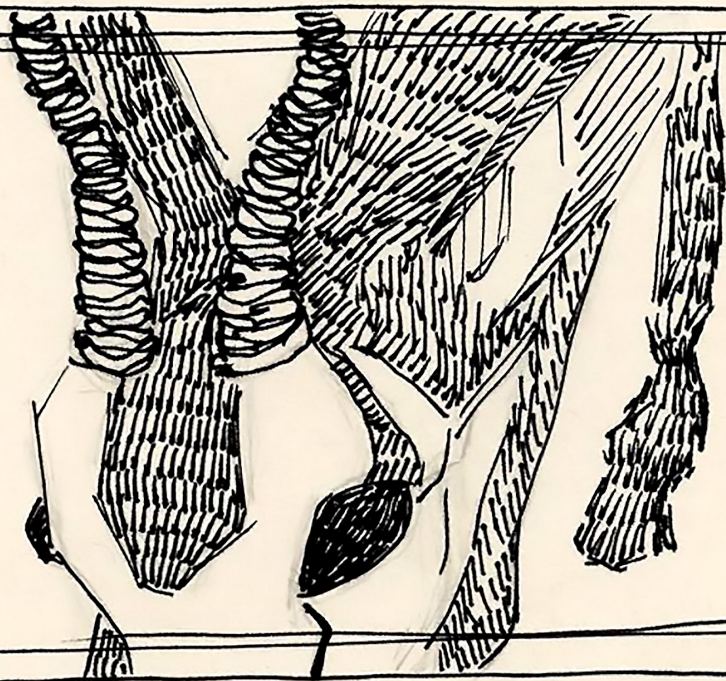
Šiame mieste, kurį aš myliu,
Randu naujas akis, bet tyliu.
Nors kibirkštis jose gyva,
Bet nerandu, kaip žvilgsniu pasakyt bent ką.

Matau aš jūrą ar ką kito,
Saulė į ją vasarą vis krito.
Taip krenta ir paskęsta mano žvilgsnis,
O nebūto atsako aš vis ilgiuos.

Ir nežinau, ar glūdi ten pilis,
Ar kažkas ten nusprendžia, kad rytoj lis.
Noriu tikėti, bet, vis paakintas tamsos,
Vilniaus gatvėmis einu.

Bet ši tamsa, ji turi savo grožio –
Žinau, kad kažkas klauso.
Ateis diena, kai pasakysiu jai kažką
Ir atsakys ji man vien akimis.

GAZELLE

GAZELLE

ALASKA'S
SHEEP

Ignas Volčiokas

PLYTŲ NARVAS

O buvo čia anksčiau laukai,
Dabar tik plytų kupini narvai.
Darbas, mokykla, namai,
Visur mes plytų apsupti vaikai.

Uždaryti mes mieste,
Uždaryti mes net savo mintyse.
Net laukai, miškai kadaise buvę mums tikri
Dabar tik plytų kupini.

Žiūrėk gyvybės lopinėlis.
O! Žiūrėk laisvės gabalėlis,
Bet kokia prasmė galvoju,
Jei plytų akinius nešioju.

Urtė Lučiūnaitė

Ugnė Baradinskaitė

Viktorija Smolskaitė

21.

Viena kryptis sukirto mūsų buvimus,
Nulaižiau jo atvaizdą stikle
Lyg romo stiklas nusirito gerkle.
Ir nukirpau skiriančias gijas,
Aš sutikau tą, prie kurio prieita turi būti.

Ir antrą kartą iš už stiklo žvilgsnis dilgė
Kaip antrą kartą į tą pačią upę,
O tikriausiai upė išsilieja du kartus
Į tuos pačius kūno krantus.

Bet gijos liko nenukapotos,
Atvirkščiai nei mano kojos, pavargusios
prieiti.

Išdidžios kojos, be šeiminkės likusios.

DIALOGAS SU SVETIMA POEZIJA

Soliario taku vienas,
Kartu su tavim einu.
Pakeliui trys nuodėmės:
Gašlumas, puikybė...
Trečią pamiršau. Dabar

Ištrauka
a. 2017.VII

Skirsčiau į priedermes
tave visą
į visas tris
bet sakei trečią pamiršiu
kaip šypsotis pamiršti
kaip matyti saulę užmiršti
tik gašlumas mums liks
tu sakei
nes kai miršti
tai po prisiminimą
iki kol atmintis į smilių
ir apatinę lūpą
kuriuos bučiuoti taip mėgau
susmigs ir šildys
iki paskutinio dūrio
į minkštą ir tirštą mane
iki paskutinio prisiminimo
kurį visai ne šviesa apgaubia
o gašlus akių į dangų smigimas

Gabija Smailytė

Kopų smėly pasislėpus
Tarpu jūrų apsupta
O akysna
(Tik kažkur) žalių garbanų mūša

Muša
Muša..
Bangose lopšinę

Saldus snaudulys apkloja
Smulkiom smiltim apsigaubęs
Ten saugu, ramu
Kaip kitiems pas mamą
Prie vėsaus kapo prisiglaudus

Kopų smėly pasislėpus
Užmingu ramiai
Tik užmerkus
Nukeliausiu
Amžiams prieglobstin savajam.

O jūs kaskit
Kaskit
Nesurasit
Kur lopšinė mano nuskambėjo

Simonas Šimėnas

Rūta Marija Birutytė

SROVĖ

Ledo gabalai teka pasroviui. Srovė juos neša toli toli. Taip toli, kad net negaliu įsivaizduoti, gal tik spėlioti, bet ir tai įkyriai sudėtinga. Upė teka per kalnus ir lygumas. Ji tiesiasi per pievas, kur rūpestingi ūkininkai baido bebrus, kad šie neužtvengtų tos sraunios upės. Ji sukasi ratu aplink svajingus miškus, trumpam užsuka pasibūti ties kaimeliu, kur gyventojai susirenka prie kranto pamėtyti akmenukų ir pažvelgti į savo pavargusius veidus, atspindinčius gyvybingame upokšnio vandenyje. Ji pralekia per miestus ir dykumas, sutinka kitų keliautojų, kartais susijungia ir plaukia kartu. Upelis garuoja, bėga nuo kaitrios šviesos, slepiasi, kad jo neišvystų piktai, jo kūną kunkuliuoti priverčiantys spinduliai. Vanduo keliauja per debesis, sklando žydra padange, pamoja praeiviams apačioje, o kai jie neatsako, – apsiverkia ir graužiasi, jog neturi nė vieno, kas jį galėtų paguosti. Paskui jo sūrios ašaros dūžta ir braunasi gilyn į purią, tamsią dirvą, kol pasieka niūrius požemius, tūnančius mums po kojom. Ten ilgai neužsibūna, nes ir vandeniui baisu. Tad traukia jis tolyn – kur kojos neša, ir neberūpi jam aukštųjų padangių liūdesys, tamsėsnis už pačius tamsiausius požemius. Pasprukęs dienos švieson vanduo vėl pavirsta upeliu, keliaujančiu, kol pasieks tą klastingą gilią jūrą, kurioje upelis nebelieka upeliu, o tik dalimi visumos, teliuškuojančios per horizontą. Tada jūra susijungia su vandenynu, kuriame viskas jau tas pats. Viskas vienoda ir nuobodu. Ten neberasi nei bebrų, nei praeivių. Nebent sulysusį ryklį, kuris iš nevilties pradėjo būti įvairias jūros žoles.

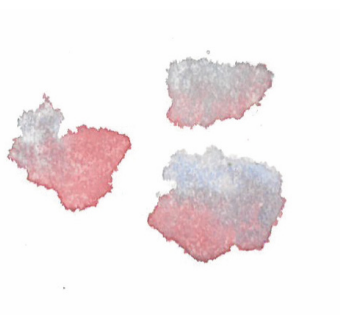

Barbora Kilikevičiūtė

Emilija Brundzaitė

į kudőkus ir pirmyn
tėte, einu ledą nusipirkt
mačiau nuolaidukė
į „Ikinę“?
„Riminę“?
o gal geriau į „Lidlę“?
pūšute tu!
o kùdė? nu tùdė
pamìslyk mìslyju
nesumìslyju ir aiti aina èjo.
bobulė da rėkia
užsimesk koldrukėę ant pečių
ale skersapūtis!
ale nu... gerai gerai...
aiti aina èjo
ale buldiūras priešaky
kap čia tep dabar?
da viens iš krūmo
žėtutemą!!! vestuvę kažkas kelia
ant montaciklėto lekia jaunikaitis
kudaba čia taip matyta?
sarmata baisi...
ale nu tebūnie jaunimas...
per gatvukę perėjus
nuo Kauno kažkoks skalambija
èèèè katras čia iš Majeemio?
nesusilaikau ir numetu tokį:
apsiramyyyyk tu teee
a tu užčiaupsi tu tėtą savo gōserę ?
mažu gal greitukę iškviesdyt?
bobule,
galiu su krìpėm ant aukšto?
jo jo jo!
grįžtu trobon
duok saldę, ale, o gal saldainę?

dar gražiau...
neskolysiu tau nieko
gyvėk tu tę sau gerai
suplūsta tėtė močiutės bobulės ir
tėvukai
kątutemą? kas per šposai?
žėtutemą... da per dupcę gausi
duok saldę!
ale nu gaila...

Ugnė Baradinskaitė

Rūta Marija Birutytė

GYVENIMAS

Šviesa ta tunelio gale
Artėja, nežinia kieno valia.
Ir pamatai tu baltą kaukę,
Visi iš džiaugsmo šaukia!

Kiek paaugęs bėgi tu
Su draugais, visi kartu!
Be problemų, tik su laime,
Prasiplėšęs vieną kelnę.

Štai ir sėdi vienas tu,
Ieškodams ateities vardų.
Nesigaudai aplinkoj,
Ieškai pagrindo savoį kovoj.

O suaugęs nepailsi,
Kiek tu daug visus nuvilsį.
Pinigų turi, kiek reikia,
Laisvės tau visai nereikia.

Jau pasenęs senas krienas sėdi,
Vaikaičiams pasakas visas tu sviedi.
Nepakyli iš kėdės per dieną,
Tuoj paliks tave jie vieną.

Jau mirties ranka ten kabo,
Žemės sau skliautus pravalo,
Artėja, nežinia kieno valia
Šviesa ta tunelio gale.

SKRYDIS

Vienas du trys. Vienas du trys. Raidės bėga kaip avys. Nors ne – dar greičiausiai. Žodžiai kaip vandens purslai trykšta per kraštus. Eilutės skrieja; rašytojas nebežiūri į kompiuterio ekraną, žino, kad jos keičiasi greičiau už jo mirksnius. Pirštai įgudusiais judesiais spaudžia klaviatūros klavišus. Pagalvėles aplipusios nuospaudos, rodos, visai užsitarnautos, jau tapo savarankišku organizmu. Skausmas nebeegzistuoja. Beveik.

Vienas du trys. Vienas du trys. Balerina stovi ant pakylės. Salė tuščia. Žiūrovai pradės rinktis tik už keturių valandų. Dar negreit. Dar vieną kartelį.

Vienas du trys. Vienas du trys. Plaka merginos širdis. Ta pati, kuri visą laiką kartojo, kad jos savininkė yra gimusi po laiminga žvaigžde. Ta pati, kuri dar iki dabar gyvena svajonėse apie šlovingą karjerą, aukštumas, fotoaparatus blykstes, žmones, po nosimi kišančius nuotraukas ir tušinukus, o svarbiausia – pripažinimą. Tarp savų, lietuvių, o gal net ir svetimų. Jaudintis nereikia. Tai tik eilinis pasirodymas, bet širdis kuo toliau, tuo labiau ima daužytis kaip pašėlusiai. Nesustabdysi.

Balerina pasiruošia šuoliui. Vienas. Įsitempia visi kojų raumenys. Du. Ji skrieja. Kaip saulė. Kaip kometa. Kaip krentanti žvaigždė. Trys. Kietos ir šaltos grindys prisiglaudžia merginai prie skruosto. Kojos keistai trūkčioja. Visas kūnas aptirpęs.

Režisierius kaip visada laiku. „Nevykėlė“ – tiesiog rėkte rėkia jo žvilgsnis. Kitos, mažesnės balerinos, keistai kuždasi. Vienintelė valytoja, šiandien vilkinti melsvą kostiumėlį, nieko nesako. Bet net jei ir ką sakytų, balerina nieko negirdėtų. Nebe.

„Kelkis“ – sako rašytojas. Jo liūdnas ir gyvenimo prislėgtas veidas šviečia. Ne. Ne gailėsčiu. Kažkuo kitu. „Kelkis“ – kartoja jis.

Balerina sunkiai atsistoja ant kojų. Tik dabar ji pastebi, kad niekas į ją nebežiūri. Niekam ji nebeįdomi. Mergina pakyla ant pirštų galų.

„Žibėk“.

Kažkur toli toli, už milijonų šviesmečių, tamsų vakarėjantį dangų perskrodžia krentantis dujų kamuolys, svajotojų dar vadinamas žvaigžde. Viena užgeso, tačiau kita sužibo. Rašytojas šypsosi. Jo ilgesingas žvilgsnis sustingsta kažkur kitur. Ne ten, kur nukrito senoji, bet ten, kur užgimė naujoji.

WILCO

žuonės, po ilgo nesimantymo
vėl miltinę, žvelbas apie viską
ir nieką

Dovilei

Vėl kaip seniai buvo rašiau. Atkreipia
važiuoti į Kauną.

Bandau įsivaizduoti, kaip atrodyti per
simfoniškai. Ar pasikeičia objektų po
kai?

Pasikeičia. Objektų pasikeičia geriau
nėra. Pamenau, kaip išėjau iš savo
buto, užmiršęs sustojai. Aha, jau Dovile
kažkų pastebėjo. Krenta, saulės švytėjimas
ant asfalto. Tai situacija pastebėjai, šita
šviesa. Ar būtinai pastebėjus, nes išsivada
~~fotoaparato~~ po kaimo?

Duk.

Vilnius, 2015.02.13

Aušrinė Damušytė

dėl to, kas girdisi nutilus,
dėl oro virpesio, sustingusio erdvėj,
dėl to, kad salsvas kraujas varva, kai suskilus
krištolui, tu vis dar lūpomis taurias briaunas lieti,
dėl to, kas lieka paskui durų trenksmo,
dėl to dar verta klausti, ar dar verta

KAI ĮDOMU, APIE KĄ MĄSTO KITI...

BŪDAMAS TIK SU SAVIMI, TU GALI PARAŠYTI KELIS BESTSELERIUS, LAIMĖTI NOBELIO TAIKOS PREMIJĄ BEI DALINTIS SAVO GYVENIMO ISTORIJA TEDX PLATFORMOJE.

1. Tu stovi duše ir mąstai. Vandens srovė, šildanti sustirusią nugarą, priverčia galvoti apie save, savo gyvenimą. Mąstai apie progimnazijos patirtis, gyvenimo stebuklus. Bandai tai papasakoti, lyg būtum nugyvenęs didžiąją dalį savo gyvenimo ir viską žinotum. Bet tu esi niekas. Tarp septynių milijardų žmonių, tas vienas, čia ir dabar.

2. Sėdi virtuvėje. Nepabaigėi valgyti mamos kotleto. Dabar Afrikoje miršta vaikas, gal tas kotletas būtų jį išgelbėjęs? Nesvarbu, tu jį išmetei.

3. Kompiuterio ekrane pasirodo užrašas: „Vaikas – genijus“. Dešimt vaikų, kurie žino viską. Koks ilgiausias žodis anglų kalboje? Pakelta ranka, o tu tyli. Tyli, nes nežinai, jog tai: *PNEUMONOUltramicroscopicSilicoVolcanoConiosis*¹. Gėda, tad nusprendi tapti tuo vaiku. Vaiku, kuris žino viską. Paskaitęs kelis įdomius faktus, jautiesi oriai, gerai. Tu parodysi pasauliui, koks esi protingas, bet, deja, tave išgąsdina nelemtas fizikos klausimas. Kaip gaila... gal jau supratai, kad nesi Niutonas??

4. Kotletas šiukšlių dėžėje, o tu stumdai kompiuterio pelę. Žmonės sako, kad tai priklausomybė, tau – gyvenimo būdas. Paspaudi, atsiveria langas su visa reikiama informacija, kam vargintis, kai viskas čia pat?

5. O jeigu dabar kitoje visatoje sėdi „aš“ ir rašo tą patį. Jeigu visa ta akimirka analogiška šiai, ar „aš“ supranta, jog aš rašau apmąstymus Tau?

O gal visa tai vyksta Indonezijos džiunglėse? Nejaugi aš iš tiesų esu vienintelis ir nepakartojamas Dievo kūrinys? Ar tą patį mano ir „aš“ Indonezijoje?

¹Plaučių liga, kurią sukelia pelenų ar smėlio dulkių įkvėpimas. (vertimas iš anglų k.)

6. Vaikai negali mokytis mokyklose, o tu pyksti ant mokytojų dėl namų darbų. Tie vaikai padarytų viską, kad tik sėdėtų tavo vietoje, kad galėtų paliesti suolo kraštą, kad matytų mokytoją, o tu... Tu per informacinių technologijų pamoką rašai šį tekstą. Kodėl? Kodėl visa tai skirta tau, o ne jiems? Juk jie sugebėtų įvertinti šį turtą, bet jie kenčia, ašaros rieda jų skruostais, o tu juokies... Juokies, nes netyčia išjungei kitą kompiuterį... ha ha ha.

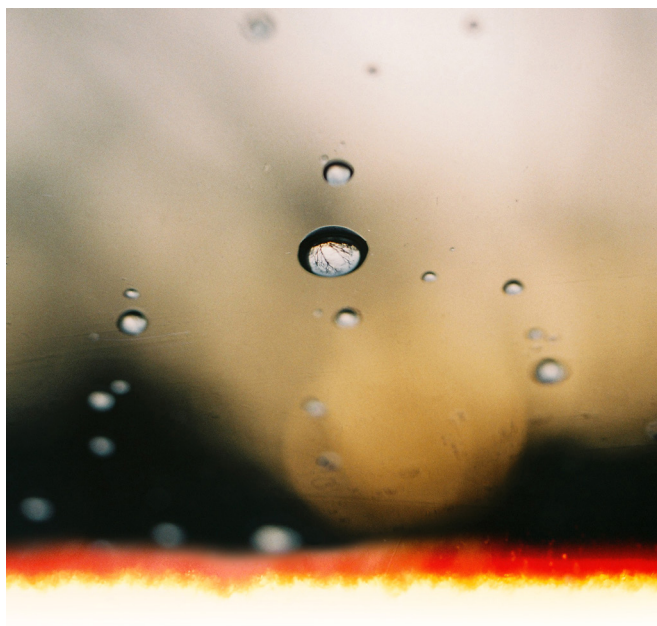
Gintarė Švedaitė

Patrikas Vanagas

REFLEKSIJA

anksčiau nei
pasaulis ir žmogus, ir visa
tai
gyvenai
žėručiu blizgančioj
chruščiovkėj o
Luckui buvo
ko ne šešiasdešimt septyni
autoriai kvailiai galvojai
kai

kuria kuris
nors jų parodydavo
kaip lašas apverčia
šakas lange

Ieva Osoblivec

ATGALIOS

gyvenu senuose paveiksluose
eidama per tapybinį mišką
atiduodu save, palieku takelį
akli varnai sulesia trupinius

dulkėti bespalvių purslų potėpiai
kadaisė gyvi sniegu ar krauju
be garso atsimušą į krantą
banga traukia atgal, bet riksmas į nieką

trokštu iki dugno išgerti
sidabrinę užmaršties vandens taure
ir ramia, vienakrypte upės tėkme
plaukti lengvumu, užmiršus žodžius ir žvilgsnius

tačiau neturiu proto balso, turiu tik žinojimą
akimirksnio jausmą ir kurčią impulsą
nenoriu grįžt miško gelmėn, ir trupinių nebėra
bet vis vien negaliu nusigręžt nuo užžėlusio tako

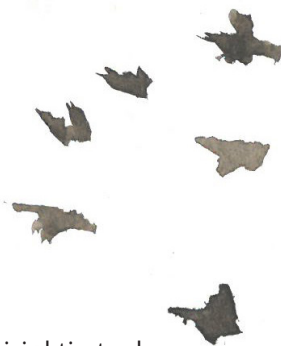
man vėl šešeri ir nemoku išmesti
mėgstamiausio sugedusio žaislo
seniai nebemielos, išaugtos suknelės
aš nesugebu palaidoti mirusių

nuolat vaikštau tarp sulūžusių veidrodžių
jie rodo žibuokles rankoje ir jauną mergaitę idilėje
stengiuosi eiti nežiūrėdama, bet klumpu
melsvi ir žali atspindžiai trukdo žvelgti tolyn

kaskart atsigręžus akin sminga šukės
regėjimą drumsčia raibuliuojantys vaizdiniai
praeities veidrodžio ašmenys spindi žiauriai
jie akina, matyti vien tik šviesa

ir viena ranka durklą sulaiko
o kita smeigia gilyn

meldžiu
suteikti stiprybės durklą paleisti
meldžiu
nusigręžus matyti šviesą neskaudžią
meldžiu
palaidojus neužmiršti, bet trupinius susirinkti atgal
meldžiu
atleisti, išlipus iš jūros paleisti ir tapyti naujai

tyliame šviesos alsavime
įsispaudžia vaizdas
amžinas kaip sėklos
iki šerdies įsiskverbę
tvirtai apraizgę, apglėbę
šaknys švelniai sūpuoja
žemės vaikus
atmerkus vaiskioje mėlynėje
auksu sužiba dulkės
tik akimirksnį, bet
palieka pėdas smėly
šalia augantis stiebias
dangun pumpurais
šakas apšviečia saulė
ir, rodos, tai šaknys

Viktorija Baikauskaitė
GYVENIMAS BUVO NEMIRTINAS IR SIELA ĮSTABIAI SUTVERTA
Pagal J. Savickio novelę „Didelė nuodemė“

Fausta Pilkaitė

Lauryna Motiejūnaitė

šaukiu į veidą
jis manęs negirdi.
tarp mūsų kyla rūko siena.

ataidi juokas
klegesiai gagenanantys balsai
o mano pusėj dangus juodas.

nusvyra rankos
bet viltis
širdy krūtinėj stipriai trankos

gali neliesti.
šito jai nereikia.
užteks akies kampučiu žvilgtelėti.

ar jau girdi?
bet viskas veltui.
kiekvienas savo pusėse jie lieka
vieniši

Silvija Zujūtė

VOYAGE, VOYAGE...

„KVĖPAVIMO PRATIMAI NAUDINGI VISŲ AMŽIAUS GRUPIŲ ŽMONĖMS. PADIDĖJĘS DEGUONIES KIEKIS KŪNE SUMAŽINA STRESO, BAIMĖS IR PYKČIO JAUSMĄ.“

Oro uostas. Žmonės skuba, tempia savo gražiai į ratuotus lagaminus sugrūstus kryžius. Gerai, kad yra tie ratukai, – bent nešti nereikia. Visi sužymėti, gražiai pasuose antspauduoti, trina ribas, talpina šitą didelį pasaulį tarp įlaipinimo vartų. A6, B12, A10... Gausybė numerių, jūra raidžių mirksinčiose švieslentėse: pakabintos palubėj, užsižiebiančios telefonų ekranuose, kartais, atrodo, gyvos jau ir mūsų delnuose. Štai paliečiu tavąjį, o jis melsvai žybteli: rodo kryptį ir minutes, likusias iki skrydžio. Kiek nedaug tau beliko – tikrai penkeri metai. O tada atsitiks taip, kaip visiems mums, kvėpuojantiems, atsitinka, – vieną dieną tiesiog nebekvėpuojam.

„Į SMEGENIS PATEKUS DAUGIAU DEGUONIES, SUMAŽĖJA NERIMAS, ATSIPALAUDUOJA KŪNAS, MĄSTYMAS TAMPA AIŠKESNIS“

Sakei man, kad nenori skristi. Ir aš nenoriu. Velniškai sunku bus kryžius į lagaminą sutalpinti, tokie kieti, nesilanksto kaip šilkinės skarelės vien pirštais palietus. Bet mūsų niekas neklausia – visus į skrydį registruoja, pasiteirauja tik: kiek metų, ką dirbam, kur mokėmės, kiek vaikų, žmonių, vyrų turime. Ir rašo, mūsų melsvai žybsinčiu krauju rašo. Net ne ant popieriaus – tiesiai mums ant nugarų.

„GILIAI KVĖPUOJANT DIAFRAGMOS JUDESIAI MASAŽUOJA TOKIUS SVARBIUS ORGANUS KAIP ŠIRDIS, SKRANDIS, KASA, KEPENYS, PLONOJI ŽARNA BEI PAGERINA KRAUJOTAKĄ JUOSE.“

O dabar judame link patikros. Mano kojas numynė jau gal aštuonios į skrydį nežmoniškai skubėjusios tetos. Visos pamėlusios, nuo kraujo švytinčiom nugarom, skaičiuojančiom paskutines minutes. Supratingai praleidome jas, ką žinai, gal ir mums greitai šitaip? Gal.

Visada labai bijojau patikrinimų – daiktus ryja nepažįstami tamsūs aparatai – viską reikia atiduoti: laikrodžius, papuošalus, diržus – gerai dar, kad dantis palieka. O prieš mirksinčius vartus jaučiuosi lyg nuoga – trūkčioja kraujagyslės, plečiasi vyzdžiai, basa žingsnį žengiu. Ir negali tu manęs už rankos laikyti.

Manau, šįkart jau tikrai ką nors ras, iš po odos ištrauks, iš po plaukų iškapstys. Ledas po kojom, lyg elektros iškrovos sukarpytas oras, paskutinis žingsnis beliko... Bet nieko. Nieko niekada neįvyksta. Ramiausiai praėjom, tiesa, tave atsainiai apčiupinėjo, bet ties klubais ir baigė. Virpu visa, o tu kvatoji: neras jie, niekad neras mūsų lobio, jį net skrisdami kišenėj turėsim. Ir man ramiau.

*** „IŠSIŽIOKITE, TOLYGIAI IR LĖTAI KVĖPUOKITE PRO BURNĄ. KAI MINTYSE SUSKAIČIUOSITE IKI 10, GILIAI ĮKVĖPKITE.“***

Sunku net penkerius metus oro uoste gyventi. Aišku, prie visko priprantama, tačiau tos skylėtos metalinės kėdės, tapusios ir lova, ir pietų stalu, labai jau nemaloniai priglaudžia. Vienintelis privalumas buvo „Duty free“ parduotuvės. Ateini ir viskas tavo – be įsipareigojimų. Ten galėjom nusipirkti visko – juk reikia išleisti paskutiniuosius. Pirkom ir kūno, ir meilės, svėrė bučinius ir kartais nemokamai dalino pėdų masažą, kurį atlieka odą nukramtančios miniatiūrinės žuvytės, – matyt, nebuvo labai populiarius.

Kartą išgėrę po litrą tikro šampano kalbėjomės apie likusį laiką. Iš pradžių pirštus lankstėm, skaičiavom dienas. Galvojom, kada čia jau reiks lagaminus vėl susiruošti. Kalbėjai man apie tai, kas buvo nors šiek tiek gražu. O tada apsipylei. Ne šampanu, ašarom apsipylei. Kaip niekas nenorėjo mirti... Niekas nenorėjo atsiplėšt nuo asfalto ir pakilt. Niekas nenorėjo palikt šitos mėlynai švytinčios žemės... Gal todėl, kad niekas neturėjo sparnų.

Po to jau nieko neprisimenu. Kažkaip tave pamečiau, ašaros nudžiūvo. Pabudau prispaudusi nosį prie siauro langelio. Tik balta, debesys supa.

„Gerbiami ponai ir ponios, aš esu skrydžio kapitonas ir šiuo metu norėčiau pasidalinti informacija apie skrydį. Taigi esame 11000 m aukštyje, skrendame 800 km/h greičiu, už lango – -52°C. Kertame Bulgariją, vėliau skrisime virš Makedonijos, Herakliono link. Tiek informacijos dabar, ačiū už dėmesį. Dear ladies and gentlemen, captain is speaking and now let me tell you some details about our flight...”

Laksto gražiai kuodukus susilaižiusios stiuardės ir reklamine šypsena nušvintantys stiuardai. Siūlo kavos, arbatos, sumuštinukų. O aš tik purtau galvą, susigūžiu kėdėje, neturiu kur dėti akių. Ar gali būti visa tai tikra? Aš netikiu. O, kapitone, dear captain, netikiu aš tavimi.

Vienąkart įlipęs, suki ratus, sklendi ir kažį ko už lango ieškai.

Niekada nebūna šalta ir švytintys delnai neberodo laiko.

Ir,

palauk,

atrodo, jau vakar sustojom kvėpuoti.

Simonas Šimėnas

Ūla Danielė Kylli

iš tikrųjų
čia visur gyvena dvasios
kurios tik laukia
kol galės
įsiskverbti į tave
kaip vasara
arba
pati pirma
meilė

jei pats
čia nieko
neįsileidi

galiausiai
jos pačios

tave
iš čia

iškrausto

KALNO PAMOKSLAS

nelaukdamas palydos
išėjo
mėnulio taku
burtai
apgaubė
žmogų ir kuklią jo amžinybę
galop
jis pasieks kalną
skiriantį
naują dangų nuo naujos žemės
kalno papėdėje bus susirinkusi minia
išgirsti
kaip palaimins Jis
mušu
aštuonis kartus

Urtē Lučiūnaitē ir Rusnē Dragūnevičiūtē

– Viskas gerai, aš žinau tikslų kelią, – per petį žvelgdamas tiesiai į mane šūkteli jis.

Ir taip visada – jis nežino nieko, tik tikslų kelią visur. Jis mane veda tolyn, nes pats kelio rasti nepajėgčiau. Niekada. Juo pasitikiu. Visada. Juo abejoti neįmanoma, jis to paprasčiausiai neleidžia. Jo akys visuomet kupinos energijos – žvelgia jis toliau nei mato. Jam matyti nereikia. Jis ir taip žino, kas jo laukia. Tiksliai. Be jo esu kaip be namų, be saugaus pradžios taško, be žemėlapių, be kompasų, be vėjarodės, be šlapio aukštai į dangų įbesto piršto. O gal ir be tikslo. Gal. Jo veide pastoviai liepsnoja guvi šypsena, sakanti, jog kelias yra aiškus, tiesiog aš jo dar nematau. Bet kokia diskusija su juo baigiasi akligatviu. Savaime suprantama, kaip iš jo išeiti neapsigręžiant, jis irgi žino kuo puikiausiai. Visi į jį žiūri kaip ir aš: maloniai jį priima ir leidžia su juo laiką, nes tik jis moka taip aiškiai pasakyti, kas tiesa, o kas negerai. Kas melas, kas gerai. Jis žino atsakymus. Tai erzina. Bet draugų jis neturi. Jis užknisa. Bet be jo juk visiškai aiškus būti gali tik faktas, kad paklydai. Be saugaus pradžios taško, be žemėlapių, be kompasų, be vėjarodės, be šlapio aukštai į dangų įbesto piršto. Esi niekur.

Jis puikiai mato tarp aukštų pušų vinguriuojantį takelį, tačiau niekas kitas jo įžiūrėti negali. Jis niekad neabejoja savo žodžiais, niekad neteisina savo veiksmų. Jis yra, yra pats sau ir visi jį už tai myli *tiesiog*. Net tie, kurie jo *tiesiog* nekenčia. Praleidžiu su juo begalės laiko, tačiau perprasti jo minčių eigos ar silpnybių negaliu. Ir vis dėlto žiūrėdamas į save veidrodyje matau apsimblaususias akis, sakančias, kad iš tikrųjų pasitikėti juo negalima. Juk niekas nežino tikslaus kelio. *Tiesiog*.

– Viskas gerai, aš tiksliai žinau kelią, – šypsosi jis, tačiau po kelių minučių nusprendžia, kad visgi gal truputuką ir pasiklydo.

Bet mirktelėjęs trejetą kartų jis visgi prisimena, kad pasiklysti nemoka. Šypsniš skelia žiežirbą, o, kai naujas tikslus kelias be didelių pastangų jam ir vėl aiškus, jo veidą ir vėl puošia liepsna. Ir vėl einu už jo saugiu atstumu, juk nenoriu nudegti. Seku paskui jį, tačiau tikėjimas jo fenomenu byra kaip smėlis iš saujos. Delnus laikau stipriai suglaudęs, bet painūs keliai, kuriais jis

mane veda neleidžia smėliui laikytis tarp pirštų. Vieną dieną delnuose laikysiu tik faktą, kad kadaise turėjau kuo pasitikėti.

Tolumoje ošia jūra, spygliais dengta žemė mainosi į samanomis apaugusį smėlį, o aš seku kažkur tolėliau girdimais jo žingsniais. Žingsniais žmogaus, kuris žino tikslų kelią. Nesižvalgydamas į šonus lėtai einu pilnai sutelkęs žvilgsnį į savo delnus. Juk bėgti šitaip būtų pavojinga. Esame jau visai netoli tikslaus tikslo, kai tarp pušų rezonuojantis Jūros ošimas užgožia jo žingsnių garsą ir aš lieku vienas. Lygiai. Ir po velnių, pasiklydau. *Tiesiog.*

Panikuodamas pradedu žvalgytis į visas puses, tačiau jo rasti nepavyksta. Stoviu ant aukštos kopos. Akyse tvenkiasi ašaros. Lašas jūroj. Lašas jūros. Ar aš skęstu? Susmengu ant smėlio ir įdėmiai įsistebeiliju į norvegišką filmą primenantį peizažą bei kažkodėl kiek kreivą horizontą ten toli. Jūra, regis, taip pat neabejoja savimi. Ją sunku nuspėti, bet visgi niekada nedera nustebti. Jūra visada elgias tiksliai pagal savo prigimtį. Ja juk irgi galėčiau pasitikėti, juk ji tai tikrai nedings nieko nepasakius. Sekundėlę pasirodė, jog matau jo galvą, vis išneriančią tarp bangų. Neapsakomai troškau, kad tai būtų tiesa. Jei mokėčiau melstis, dievaži, melsčiaus. Juk net nežinau kelio atgal. Suskis pažadėjo mane parvesti. Jis juk tiksliai žino tikslų kelią. Bangomušos melodija užmigdė mane per kokias septynias sekundes. Septynios sekundės man, septynios sekundės jam, septynios sekundės jūrai. *Tiksliai.*

Pabudęs pakėliau galvą ir vėl kuo aiškiausiai išvydau jį šokinėjant tarp bangų, vandeny jo šypsena žaižaravo dar ryškiau. Jokia banga jos neužgesins. O mano rankos giliai įkastos į smėlį.

Grįžau atgal sekdamas tikslų kelią, kurį paliko jo pasitikėjimo kupini žingsniai.

„Bent jau atgal grįšiu nepasiklydęs“, – pamąščiau.

O tada pasiklydau.

Ir ačiū Dievui.

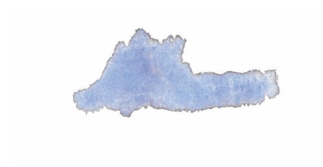
Rūta Marija Birutytė

NOKTIURNAS

Sidabro varpeliai lėtai tilindžiuoja tyloj,
O Dievas paliečia sielą blakstienų galu.
Tylioj, sakralioj, melodingoj tamsoj
Apgobia ją aureole.
Ir žavisi senis sidabro varpeliais šventais,
Ant pirštų galiukų tipena šokėjos kojelėm mažom.
Čiuožikai nuslysta paviršiumi švelniai trapiu,
O Claude jų klauso ir verčia jų skambesį skaidrų natom.
Bet gęsta varpeliai blyškiai rausvame fone,
Pavirtę įkaitusia dujų sfera.
Parklupęs prie kojų galingos dievaitės šviesios,
Verks senis varpelių ir mels palaimingos tamsos.

Ūla Žiūraitė

ALMANACHĄ PARENGĘ

ŪLA DANIELĖ KYLLI
LAURYNĄ MOTIEJŪNAITĖ
AKVILĖ KITOVAITĖ
AKVILĖ GELŽINYTĖ
JUSTAS DIJOKAS
ELZĖ GRIŠKEVIČIŪTĖ
VAKARĖ PUNELYTĖ
ŪLA ŽIŪRAITĖ
NEDAS ALEKSONIS
KAROLIS GRITĖNAS
FAUSTA PILKAITĖ

VIRŠELIO, DEBESŲ, PAUKŠČIŲ AUTORĖ

ŪLA ŽIŪRAITĖ

MAKETUOTOJA

FAUSTA PILKAITĖ

DĖKOJAME

SAULIUI JURKEVIČIUI
ASTAI KARALIŪTEI – BREDELIENEI
JOLITAI MILAKNIENEI
VIDMANTUI NAKVOSUI

